

Badatelský řád Archivu Národního bezpečnostního úřadu

Tento Badatelský řád Archivu Národního bezpečnostního úřadu v Praze¹⁾ upravuje podmínky zpřístupňování a využívání archiválií v něm uložených.

Čl. 1

Obecná ustanovení

(1) Nahlížet do archiválií lze v Archivu Národního bezpečnostního úřadu v Praze (dále jen „Archiv“) jen po předchozí domluvě, po splnění podmínek stanovených v zákoně č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“) a v prostorách k tomu určených (dále jen „badatelna“). Badatelna se nachází v Praze, v ulici Na Popelce 2/16, v budově A v místnostech 040 a 041. Návštěvu si lze domluvit prostřednictvím emailu na adrese archiv@nbu.cz. Do prostor, v nichž jsou archiválie uloženy nemají žadatelé o nahlížení (dále jen „badatel“) přístup.

(2) Badatelé, kteří nejsou zaměstnanci Národního bezpečnostního úřadu, jsou povinni se při návštěvě Archivu podrobit vstupní kontrole, detekční kontrole vnášených předmětů a odevzdat nebezpečné či jiné předměty podle pokynů příslušníků ochranné služby k úschově. Badatelé musí být v objektu viditelně označeni identifikační kartou a pohybovat se pouze s doprovodem.

(3) Badatel se při vstupu do badatelny zapíše do knihy návštěv badatelny, kde uvede datum návštěvy, své jméno a příjmení, účel návštěvy a podepíše se.

(4) V badatelně badatel pravdivě vyplní badatelský list, jehož vzor je uveden v příloze č. 1 k tomuto Badatelskému řádu, který je i žádostí o nahlížení do archiválií. Badatel prokáže svou totožnost platným občanským průkazem, cestovním pasem nebo jiným obdobným dokladem zaměstnanci pověřenému službou a dozorem v badatelně (dále jen „dozor v badatelně“), který zkontroluje správnost údajů uvedených v badatelském listu. Badatelé, kteří jsou zaměstnanci Národního bezpečnostního úřadu, prokazují totožnost průkazem zaměstnance. V případě elektronického badatelského listu je badatelský list vyplňován dozorem v badatelně za plné účasti badatele, který po vytištění badatelského listu zkontroluje všechny údaje a badatelský list podepíše. Nový badatelský list badatel vyplňuje vždy pro každý kalendářní rok, ve kterém nahlíží do archiválií, při každé změně účelu nahlížení a při každé změně tématu studia.

(5) Není-li badatel schopen dozoru v badatelně prokázat svou totožnost podle odstavce 4, nahlížení do archiválií se mu odepře.

(6) Badatel vyplní formulář žádosti o předložení archiválií s uvedením svého jména, příjmení, názvu fondu, čísla kartonu, knihy, popř. inventárního čísla nebo signatury či folia, které žádá ke studiu, a opatří ji svým podpisem a datem. Badatel může svůj požadavek zaslat předběžně Archivu i prostředky dálkového přístupu (archiv@nbu.cz nebo na fax č. 257 283 200). Pokud žádost zasláná prostředky dálkového přístupu neobsahuje veškeré požadované údaje nebo pokud formulace požadavku na předložení archiválií je nejasná, nepřesná nebo

¹⁾ § 36 písm. a) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

nekonkrétní, považuje se takto zasláná žádost za informativní a nezávaznou. Takovéto žádosti může být vyhověno v přiměřené lhůtě po jejím upřesnění při osobní návštěvě badatele v Archivu. Při návštěvě Archivu vyplní formulář žádosti a opatří ji svým podpisem a datem. Formulář žádosti se poté připojí k badatelskému listu a stane se jeho součástí.

(7) Pokud badatel žádá o předložení archiválií obsahující utajované informace příslušného stupně utajení, prokáže při podání žádosti o předložení archiválií, že je nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti, je držitelem platného osvědčení fyzické osoby příslušného stupně utajení nebo oznámení a je poučen²⁾.

(8) Badatel před vstupem do badatelny odloží plášť, příruční zavazadla a jiné obdobné věci na místě k tomu určeném. Do badatelny může badatel vstupovat pouze s perem, tužkou, s vlastními volnými listy papíru bez desek a záznamovým zařízením, jako je fotoaparát, kamera, příruční skener nebo přenosný počítač bez pouzdra. Po ukončení studia předloží badatel své věci ke kontrole za účelem zjištění, zda neodnáší archiválie z badatelny (zejména rozevře přenosný počítač, skener, předloží přinesené listy papíru). Věci, které si badatel s sebou do badatelny přináší, předloží na vyžádání ke kontrole i před zahájením studia v badatelně. Do badatelny nemají přístup osoby znečištěné, zjevně pod vlivem alkoholu, drog nebo osoby ozbrojené.

(9) V badatelně je nutné zachovávat klid, není v ní dovoleno kouřit, jíst, pít a telefonovat. U přístrojů, které si badatel po provedené vstupní kontrole přináší do badatelny, vypne badatel veškeré zvukové signály.

Čl. 2

(1) Při nahlížení se badatel řídí pokyny dozoru v badatelně. Dozor v badatelně může na badateli požadovat, aby při pořizování výpisů a poznámek z některých druhů archiválií používal pouze obyčejné tužky střední tvrdosti. Dozor v badatelně není povinen poskytovat badateli pomoc při čtení textu archiválií, jeho překládání do jiných jazyků, podávání výkladu o historických reáliích souvisejících s archiváliemi apod.

(2) Při nahlížení badatel archiválie co nejvíce šetří. Archiválie nelze používat jako psací podložky, přímo z nich kopírovat průpisovým papírem, podtrhávat v nich, škrtnat nebo do nich vpisovat nebo je používat jiným způsobem či k jinému účelu než je nahlížení. Fyzické poškození archiválie badatelem má za následek, že badateli bude s okamžitou platností ukončeno povolení nahlížet do archiválií.

(3) Badatelům se zakazuje vynášet archiválie z badatelny bez svolení dozoru v badatelně. Svévolné vynesení jakékoliv archiválie z badatelny má za následek, že badateli bude s okamžitou platností ukončeno povolení nahlížet do archiválií.

(4) Do archiválií vyžádaných badatelem může nahlížet současně jen jedna osoba, a to badatel, do jehož badatelského listu byly předložené archiválie zapsány. V odůvodněných případech (například didaktických, při exkurzích) může dozor v badatelně povolit nahlížení více osobám.

²⁾ Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

(5) K nahlédnutí se badateli předkládají archiválie ve lhůtě, v celkovém množství a v množství na jeden návštěvní den podle provozních podmínek a technických možností Archivu s přihlédnutím k významu a účelu nahlížení. Předkládá se vždy jen takové množství archiválií, jejichž počet a stav při vracení může dozor v badatelně bez obtíží zkontrolovat.

(6) Archiv nevyhradí badateli archiválie v badatelně, nezahájí-li badatel nahlížení do archiválií do třiceti kalendářních dnů od sjednaného dne pro jejich předložení nebo přeruší-li nahlížení na dobu delší třiceti dnů. Archiválie jsou v badatelně badateli vyhrazeny po dobu nezbytnou k nahlížení. Pokud badatel do vyhrazených archiválií nenahlíží soustavně nebo pravidelně a pokud vyhrazené archiválie sám nevrátí, považují se archiválie za vyhrazené na dobu tří měsíců od data objednání. Po uplynutí této doby lze v odůvodněných případech prodloužit rezervaci na další období, zpravidla na dobu nejdéle do konce kalendářního roku. Při prodloužení se přihlédne též k tomu, zda jsou další žadatelé o nahlížení do předmětných archiválií.

(7) Archiv umožní nahlížet do archiválií jinému badateli, než který si tyto archiválie vyžádal k nahlížení jako první tehdy, jestliže badatel, kterému jsou vyhrazeny jako prvnímu, dá k takovému nahlížení druhým badatelem souhlas nebo jestliže každý z těchto badatelů prokazatelně nahlíží do těchto archiválií za jiným účelem nebo studuje jiné téma. V případě, že by došlo k souběžnému nahlížení dvěma a více badateli, Archiv umožní nahlížení do těchto archiválií jen tomu badateli, kterému je Archiv vyhradil jako prvnímu. Ve sporných případech určí oprávněného badatele náměstek ředitele Národního bezpečnostního úřadu pověřený řízením sekce technické (dále jen „náměstek ředitele“).

Čl. 3

(1) V badatelně je možné při splnění dozorem v badatelně stanovených podmínek (například zachování klidu v badatelně), a pokud nebudou ostatní badatelé obtěžováni, používat vlastní reprodukční zařízení k pořizování reprodukcí archiválií pro osobní studijní potřebu badatele jen se souhlasem dozoru v badatelně. Souhlas se vyjádří podpisem na badatelem vyplněné písemné žádosti, jejíž vzor je uveden v příloze č. 2 k tomuto Badatelskému řádu. Tím není dotčena ochrana případných vlastnických a autorských práv a práv souvisejících. K pořízení kopií archiválií obsahující utajované informace příslušného stupně nelze použít vlastní reprodukční zařízení.

(2) Badatel po ukončení nahlížení do archiválií své místo v badatelně zanechá v řádném stavu. Výpisy, poznámky a jiné pomůcky či věci v badatelně nezanechává, nýbrž si je odnáší s sebou.

(3) Po každém ukončení nahlížení do archiválií je badatel povinen vrátit archiválie v počtu, sledu a stavu, v jakém mu byly předloženy. Porušení má za následek, že badateli bude s okamžitou platností ukončeno povolení nahlížet do archiválií.

(4) Dozor v badatelně je povinen zkontrolovat počet a stav badatelem vrácených archiválií a potvrdit svým podpisem jejich řádné vrácení v badatelském listu ještě před odchodem badatele z badatelny.

(5) Informace získané z archiválií užívá badatel jen k účelu uvedenému v badatelském listu a jde-li o utajované informace též k účelu podle zvláštního zákona¹⁾. Při jejich využití ve

vědeckých nebo jiných pracích se uvádí název Archivu, využití archivní soubory a signatury nebo inventární čísla archiválií (archivní citace), z nichž bylo čerpáno.

(6) Jestliže badatel publikoval práci, která vznikla na základě nahlížení do archiválií uložených v Archivu, zašle příslušnému archivu jeden její výtisk (například editace archiválií). Jestliže čerpal z archiválií uložených ve více archivech, zašle publikovanou práci pouze archivu, z jehož archiválií čerpal nejvíce; ostatním archivům sdělí bibliografické údaje o publikované práci, případně zašle dílo elektronicky ve formátu PDF.

Čl. 4

Využívání archivních pomůcek

(1) Archiv umožňuje badatelům nahlížení do archivních pomůcek.

(2) S archivními pomůckami předloženými k nahlížení, pokud nejsou úředními díly a pokud splňují znaky předmětu ochrany podle autorského zákona, se zachází jako s literárními díly (například úvody k inventářům).

Čl. 5

Pořizování reprodukcí archiválií

(1) Reprodukce archiválií poskytuje Archiv z archiválií, které badatel studuje nebo potřebuje pro účely úřední nebo vlastní práce uvedené v badatelském listu v závislosti na případném předem uděleném souhlasu vlastníka archiválií nebo na ochraně případných autorských práv a práv souvisejících. Reprodukce archiválií se poskytují v závislosti na provozních podmínkách a technických možnostech Archivu. Reprodukce archiválií, u nichž to nedovoluje jejich fyzický stav se neposkytují.

(2) Vyhotovení kopií archiválií klasifikovaných stupněm utajení Přísně tajné nebo výpisy z nich mohou být vyhotoveny pouze na základě písemného souhlasu původce; jde-li o utajovanou informaci stupně utajení Tajné nebo Důvěrné, mohou být vyhotoveny pouze s písemným souhlasem náměstka ředitele¹⁾.

Čl. 6

Zapůjčování archiválií za účelem studia mimo archiv

(1) Zapůjčování originálů archiválií k nahlédnutí do jiného archivu, než jsou uloženy, povoluje náměstek ředitele výjimečně, s přihlédnutím ke smyslu, účelu a okolnostem jejich využívání, bezpečnosti převozu a zajištění ochrany archiválií v místě dočasného uložení a s ohledem na náklady s tím spojené. Archiválie nelze zasílat poštou, nýbrž se vždy za předem dohodnutých podmínek převážejí pověřeným zaměstnancem, určeným náměstkem ředitele, který archiválie zapůjčuje.

(2) Zapůjčování originálů archiválií mimo Archiv povoluje náměstek ředitele výjimečně a za podmínek podle odstavce 1 pouze vlastníkově, případně původci archiválií, a státnímu orgánu, orgánu územní samosprávy a osobám, které jsou podle zvláštního právního předpisu oprávněny nahlížet do dokumentů, pokud to účel nahlédnutí z důvodu výkonu úřední

funkce vyžaduje. Zapůjčení originálů archiválií nelze odmítnout původci archiválií, jestliže archiválie uložil v Archivu na základě smlouvy o úschově nebo na základě darovací či kupní smlouvy a zapůjčení archiválií si ve smlouvě vymínil.

(3) Pokud archiválie uložená ve veřejném archivu není ve vlastnictví České republiky, právnické osoby zřízené zákonem nebo územního samosprávného celku, je k zapůjčení archiválie nezbytný písemný souhlas jejího vlastníka.

(4) Při zapůjčování archiválií je Archiv povinen vystavit vypůjčitelovi revers, jehož vzor je uveden v příloze č. 3 k tomuto Badatelskému řádu, obsahující

- a) přesný soupis zapůjčovaných archiválií,
- b) účel výpůjčky,
- c) datum výpůjčky a lhůtu vrácení archiválií,
- d) jméno, příjmení a adresu trvalého pobytu vypůjčitele podle průkazu totožnosti, pokud jde o fyzickou osobu nebo,
- e) v případě právnické osoby sídlo vypůjčitele a jméno a příjmení jím pověřené osoby a
- f) vlastnoruční podpis vypůjčitele nebo jím pověřené osoby a úřední razítko vypůjčitele, pokud jde o právnickou osobu.

(5) Zapůjčené archiválie se zapíší v Archivu do zvláštní knihy výpůjček a zápůjček.

(6) Jestliže vypůjčitel nevrátí zapůjčené archiválie v dohodnuté lhůtě, a nedohodne prodloužení lhůty, nebudou mu další požadované archiválie zapůjčovány až do doby vrácení zapůjčených archiválií.

(7) Archiválie obsahující utajované informace příslušného stupně se badatelům nezapůjčují; badatelům, kteří jsou zaměstnanci Národního bezpečnostního úřadu, se výjimečně umožní zapůjčení archiválií jen v prostorách Národního bezpečnostního úřadu.

Čl. 7

Exkurze do Archivu

Exkurzi do Archivu schvaluje náměstek ředitele. Zájemci o exkurzi kontaktují Archiv předběžně způsobem uvedeným v čl. 1 odst. 1. Účastníci exkurze jsou povinni se při vstupu podrobit úkonům podle čl. 1 odst. 2. Při exkurzi do Archivu se návštěvníci zapisují do knihy návštěv badatelny. Vstup do jiných prostor Archivu než do badatelny se uskutečňuje pouze v doprovodu náměstkem ředitele pověřeného zaměstnance.

Čl. 8

Úhrada za služby poskytované badatelům a reprodukční poplatky

(1) Úhrada za služby poskytované Archivem na žádost badatelů a placení reprodukčních poplatků je stanoveno Ceníkem služeb a reprodukčních poplatků platným ve veřejných archivech.

(2) Ceník služeb a reprodukčních poplatků platný ve veřejných archivech je badatelům přístupný k nahlédnutí v badatelně a dálkovým přístupem na www.nbu.cz.

Čl. 9

Závěrečná ustanovení

Poruší-li badatel některou ze základních povinností uložených Badatelským řádem, může mu být další nahlížení do archiválií odepřeno, popřípadě udělený souhlas odvolán. Nahlížení do archiválií se odepře vždy, jde-li o případy uvedené v čl. 2 odst. 2 a 3 nebo v čl. 3 odst. 3.

V případě úředního (služebního) nahlížení:

Název a sídlo právnické osoby, pro kterou badatel téma zpracovává

.....
.....

Prohlašuji, že jsem si v souladu s příslušnou právní úpravou plně vědom své osobní odpovědnosti za nakládání s informacemi, jež jsme získal nahlížením do archiválií.

Prohlašuji, že jsem se seznámil s ustanoveními Badatelského řádu a beru na vědomí, že při porušení základních povinností mi může být další nahlížení do archiválií odepřeno, případně udělený souhlas odvolán.

Informace pro badatele: osobní údaje obsažené v badatelském listu jsou shromažďovány a zpracovávány podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Osobní údaje uvedené v badatelském listu jsou zpracovávány pro účely ochrany archiválií a slouží pouze pro vnitřní potřebu archivu a nejsou poskytovány třetím osobám.

V Praze dne..... Podpis.....

Vyplňuje dozor v badatelně:

Údaje přezkoumal dne

.....

Podpis odpovědného zaměstnance pověřeného dozorem
v badatelně.....

Nahlížení povoleno pro archiválie nezpracované.....dne

.....

Nahlížení povoleno pro archiválie mladší třiceti let
dne.....

Nahlížení povoleno pro archiválie obsahující osobní údaje podle zákona č. 101/2000 Sb.
.....dne.....

Nahlížení povoleno pro ostatní archiválie
dne.....

Příloha č. 3 k Badatelskému řádu Archivu Národního bezpečnostního úřadu

Archiv Národního bezpečnostního úřadu

R E V E R S

Soupis zapůjčovaných archiválií:

Účel výpůjčky:

Jméno a příjmení badatele:

Adresa trvalého pobytu:

Datum vrácení archiválií:

Datum výpůjčky:

Podpis: